

Evaluering af Sikker By-projekt om FamilieFokusenheden i BFCK

<u>1</u>	<u>Resumé af hovedkonklusioner</u>	<u>2</u>
<u>2</u>	<u>Indledning og metode</u>	<u>4</u>
<u>2.1</u>	<u>Formål med og rammer for indsatsen</u>	<u>4</u>
<u>2.2</u>	<u>Evalueringsmetode</u>	<u>6</u>
<u>3</u>	<u>Analyse</u>	<u>7</u>
<u>3.1</u>	<u>FamilieFokusenhedens aktiviteter i projektperioden</u>	<u>7</u>
<u>3.2</u>	<u>Det direkte udbytte af FamilieFokusenhedens arbejde</u>	<u>9</u>
<u>3.3</u>	<u>De kortsigtede resultater af FamilieFokusenhedens aktiviteter</u>	<u>10</u>
<u>4</u>	<u>Bilag med figurer</u>	<u>12</u>

1 Resumé af hovedkonklusioner

Socialforvaltningen satsede med projekt Familien i Centrum (FIC) i perioden 2005-2008 på at kvalificere og udvikle metoder indenfor arbejdet med udsatte børnefamilier. FIC var en bydækkende familiebehandlingsenhed, der gennem brugen af systemiske og løsningsfokuserede metoder opnåede gode resultater. Effekten af metoderne blev dokumenteret i en afsluttende rapport, der viste, at metoderne skabte positive forandringer i familien, øgede trivslen hos børn og forældre samt mindskede behovet for at anbringe barnet udenfor hjemmet. Metoderne fra projektet blev også udbredt til familie- og sagsbehandlere i byens børnefamilieenheder gennem kompetenceudviklingsprogrammet "Københavnerruddannelsen".

For at videreføre de gode resultater fra FIC etablerede Socialforvaltningen en central familiebehandlingsenhed (FamilieFokusenheden), der skulle sikre en fortsat udbredelse og kvalificering af brugen af metoderne i såvel almindelig sagsbehandlingspraksis som familiebehandlingsforløb. Erfarne medarbejdere havde brug for fortsat fokus på metoderne, ligesom oplæringen af nye medarbejdere skulle sikres, og således blev enhedens opgave at tilbyde undervisning, sparring og supervision til familie- og sagsbehandlere. I sidste ende var det målet at de systemiske og løsningsfokuserede metoder i familie- og sagsbehandlingen skulle sikre, at forældre i højere grad gøres ansvarlige for og inddrages i de unges liv og udvikling, således at familiens situation forbedres og risikoen for, at børnene ender i en kriminel løbebane, formindskes.

FamilieFokusenheden har i den forgangne del af projektperioden primært haft deres fokus på understøttelsen af medarbejderne i børnefamilieenhederne i forhold til brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i deres daglige arbejde. De har bl.a. som minimum afholdt et introduktionskursus i kvartalet i brugen af metoderne for nye medarbejdere, som 90 % af de nye medarbejdere i børnefamilieenhederne har deltaget i. Derudover har de løbende tilbudt om diverse kurser og faglige undervisningsdage til både familie- og sagsbehandlere, og enheden har også i samråd med de enkelte børnefamilieenheder tilrettelagt og understøttet den lokale implementering af metoderne. I alt svarer 79 % af de respondenter, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, at de i løbet af de sidste 12 mdr. har fået hjælp og støtte af FamilieFokusenheden. FamilieFokusenheden er også i gang med at uddanne 3 medarbejdere fra hver børnefamilieenhed, der skal fungere som coaches for deres kollegaer ift. brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder. Derudover yder enheden også rådgivning og sparring ift konkrete enkeltsager.

I forhold til udbyttet af FamilieFokusenhedens arbejde tegner spørgeskemaundersøgelsen et positivt billede. Overordnet set er kendskabet til de systemiske og løsningsfokuserede metoder meget højt med 98 %, mens kendskabet til FamilieFokusenhedens støtte er 88 %. Vesterbro er den børnefamilieenhed med det største kendskab på 100 %, mens det kun er 77 % i Brønshøj-Husum-Vanløse. Dem, der ikke kender til FamilieFokusenhedens støtte, skal især findes blandt nye medarbejdere, hvor 22 % ikke kender den mod 7,5 % af resten. Der er også forskel mellem familie- og sagsbehandlernes kendskab, hvor 12 % af sagsbehandlere ikke kender støtten mod 5 % af familiebehandlere.

Medarbejderne i børnefamilieenhederne vurderer også den faglige støtte, de har modtaget af FamilieFokusenheden positivt. 95 % vurderer, at støtten i nogen eller høj grad har været relevant, 86 % oplever i nogen eller høj grad, at de har modtaget den hjælp, de har efterspurgt, 89 % vurderer, at

støtten i nogen eller høj grad har bidraget positivt til deres socialfaglige arbejde, mens 91 % vil anbefale kollegaer i andre kommuner at anvende de systemiske og løsningsfokuserede metoder.

Ligeledes vurderer en høj andel af medarbejderne, at de har opnået gode resultater i deres arbejde ved brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder. 84 % vurderer, at de i nogen eller høj grad får større opmærksomhed på at inddrage familien og netværket i løsningen, 82 % mener, at metoderne i nogen eller høj grad fremmer deres samarbejde med kolleger, 79 % vurderer, at metoderne i nogen eller høj grad forbedrer deres samarbejde med samarbejdspartnere, 78 % mener, at de i nogen eller høj grad opnår bedre resultater i familiearbejdet, mens 74 % synes, at de i nogen eller høj grad får mere arbejdsglæde.

De elementer af de systemiske og løsningsfokuserede metoder, der bedst er blevet implementeret som en fast del af familie- og sagsbehandlingen i børnefamilieenhederne, er ”spørger ind til ressourcer og færdigheder/kompetencer hos familien”, ”giver anerkendende feedback”, ”levere en klar kontekst for samtalen/mødet” samt ”bruger opsummeringer”. Disse elementer bruges ofte eller stort set altid hos over 70 % af respondenterne. Der er også elementer, der ikke benyttes så meget. Dette er ”bruger Signs of Safety sammen med familien/barnet/den unge”, ”afholder løsningsfokuserede netværksmøder”, ”stiller skalaspørgsmål” samt ”bruger Signs of Safety sammen med kollegaer”. Disse elementer benyttes kun ofte eller stort set altid af mellem 34 % og 48 % af respondenterne. Så er der de elementer, der ligger midt imellem. 58 % vurderer, at de ofte eller stort set altid har ”hjulpet familierne/de unge med selv at opstille klart beskrevne mål”, mens 54 % mener, at de har ”brugt systemiske spørgsmål f.eks. forandrings- og relationsspørgsmål”.

Selv om der tegner sig et positivt billede af resultaterne af FamilieFokusenhedens arbejde med at understøtte børnefamilieenhedernes brug af de systemiske og løsningsfokuserede metoder, er der stadig 65 % der vurderer, at de gerne i højere grad end i dag vil anvende de systemiske og løsningsfokuserede metoder. De peger også på, at nogle af de barrierer, der er for, at de kan anvende metoderne i højere grad, er, at de mangler øvelse/praktisk erfaring, de mangler tid samt viden og kompetencer.

Det kan således konkluderes, at FamilieFokusenhedens arbejde lever op til de aktivitets-, output samt kortsigtede mål, der er opstillet for deres indsats. Der har især været fokus på medarbejdernes kompetenceudvikling, hvilket også har givet en umiddelbar effekt, da næsten alle medarbejderne i børnefamilieenhederne kender til de systemiske og løsningsfokuserede metoder og muligheden for faglig støtte i FamilieFokusenheden, mens stor procentandel har modtaget en eller anden form for faglig støtte hos enheden. Ligeledes vurderer de fleste medarbejdere, at de har opnået en eller flere positive gevinster ved at bruge metoderne.

2 Indledning og metode

2.1 Formål med og rammer for indsatsen

Socialforvaltningen fik i Sikker By puljen i budget 2009 en bevilling på 1,5 mio. kr. i 2009 til og med april 2011 til familiebehandling, der skulle sikre, at forældre i højere grad gøres ansvarlige for og inddrages i de unges liv og udvikling. Socialudvalget godkendte, at pengene blev brugt til at etablere en central familiebehandlingsenhed (FamilieFokusenheten), der skulle styrke og videreudvikle den familiebehandling, der blev indført i Københavns Kommune med projekt Familien i Centrum (FIC), der løb fra 2005 til 2008.

FIC var opdelt i henholdsvis FamilieFokus, der var et centralt bydækkende familiebehandlingstilbud til familier med børn, hvor der var risiko for en anbringelse og i HardWork, som var et tilbud til kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge og deres familier. Projektet indeholdte ligeledes et kompetenceudviklingsprogram for medarbejderne i alle socialcentrenes børnefamilieteam i forskellige systemiske og løsningsfokuserede behandlingsmetoder. Dette havde til formål at fremme en kvalificering af den generelle sagsbehandling og arbejdet med familier og unge i socialforvaltningen som helhed.

Socialforvaltningen opnåede gode resultater med familiebehandlingen i FIC. Det lykkedes bl.a. at skabe positive forandringer i familierne, hvor både forældre og barns trivsel blev forbedret. Forbedringerne gik både på relationen mellem forældre og barn, på forældrenes psykiske situation, omsorgen for og opdragelsen af børn samt på strukturen på hverdagen i familien. Disse forbedringer førte til, at behovet for anbringelser i de familier, der havde deltaget i FIC, blev reduceret til et behov, der kunne afhjælpes med mindre indgribende foranstaltninger. Socialforvaltningens udgifter til familierne blev dermed også reduceret.

Efter afslutningen af FIC ønskede Socialforvaltningen at bygge videre på de gode erfaringer med familiebehandling som forebyggende indsats, der var opnået gennem projektet. FamilieFokusenheten blev derfor etableret for at sikre en fortsat udbredelse og kvalificering af brugen af metoderne i såvel almindelig sagsbehandlingspraksis som familiebehandlingsforløb. Erfarne medarbejdere havde brug for fortsat fokus på metoderne, ligesom oplæringen af nye medarbejdere skulle sikres. Der blev ansat 3 familiebehandlere fra FIC projektet til FamilieFokusenheten, som startede op 1/4 2009. Enheden blev i første omgang placeret i Center for familiebehandling og psykologisk rådgivning, men blev senere flyttet til Børnefamiliecenter København. Dette skyldes, at de rent organisatorisk var bedre placeret dér, idet fokus for enhedens arbejde var på udviklingen af kompetencerne hos medarbejderne i de lokale børnefamilieenheder, og således ikke hos institutionspersonalet.

Målgruppe og aktiviteter

FamilieFokusenhedens primære opgaver er at have fokus på, at alle lokale børnefamilieenheder kontinuerligt har de rette kompetencer indenfor brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder ved at tilbyde sparring, supervision og undervisning for børnefamilieenhedernes medarbejdere samt tilbyde støtte og vejledning i særlige komplicerede sager. Den primære målgruppe for enhedens arbejde er således medarbejderne i byens børnefamilieenheder, hvor aktiviteterne retter sig mod dels at forbedre den generelle sagsbehandling og dels den familiebehandling, der foregår i børnefamilieenhedernes Familiehuse. Målet med indsatsen er dog på langt sigt, at de systemiske og løsningsfokuserede metoder i den generelle sagsbehandling og i familiebehandlingen skal gøre en

forskel for børn og deres familier med sociale vanskeligheder samt for kriminelle eller kriminalitetstruede unge og deres familier ved aktivt at inddrage familierne i formulering og løsning af deres vanskeligheder. Disse er dog ikke den primære målgruppe for FamilieFokusenhedens arbejde.

De forventede resultater af indsatsen

Målet med den centrale familiebehandlingsenheds aktiviteter er i første omgang at øge familie- og sagsbehandlerens viden om og sikre en større sikkerhed i brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i familie- og sagsbehandlingen i børnefamilieenheden samt sikre, at der kontinuerligt er fokus på anvendelsen af metoderne i det daglige arbejde.

På kort sigt skal det føre til, at metoderne fastholdes og forankres som en fast og kontinuerlig del af arbejdet i børnefamilieenheden, både i den generelle sagsbehandling fx i undersøgelser og handleplaner og i familiebehandlingen i Familiehusene.

På lang sigt er målet med indsatsen om at indføre og forstærke brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i familie- og sagsbehandlingsarbejdet at skabe varige forandringer for børn, unge og deres familier. Bl.a. skal forældrene evne til at varetage omsorgen for deres børn øges, og de skal lære at tage ansvar for børnenes opvækst og opdragelse. På denne måde kan vi sikre, at børnenes trivsel øges, ungdomskriminaliteten sænkes, og at der sker færre meget indgribende foranstaltninger såsom anbringelser, fordi forældrene nu kan tage hånd om deres børn og deres familieliv.

Projektets forandringsteori

De forventede sammenhænge mellem FamilieFokusenhedens aktiviteter, det direkte udbytte af disse aktiviteter (output) samt de kortsigtede og langsigtede resultater heraf er illustreret i en forandringsteori. Forandringsteorien skal forstås som antagelser om, hvad der bringer projektet til at fungere. Forandringsteorien er med andre ord antagelser om, hvilke elementer i indsatsen der påvirker målgruppen gennem hvilke mekanismer. Den illustrerede forandringsteori giver et indblik i, hvilke tanker der ligger bag projektet, samt hvilke temaer og aktiviteter der er relevante at fokusere på i evalueringen.

Aktiviteter	Output	Resultater kort sigt	Resultater lang sigt
Undervisning, sparring og supervision ift den generelle sagsbehandling	Øget viden om systemiske og løsningsfokuserede metoder hos medarbejderne i børnefamilieenhederne	Opretholde og styrke familiebehandling som foranstaltning	Forældrenes evne til at varetage omsorgen for deres børn er øget
Undervisning, sparring og supervision ift den generelle familiebehandling	Større sikkerhed i brugen af metoderne hos medarbejderne i børnefamilieenhederne	De systemiske og løsningsfokuserede metoder er forankret i den generelle sagsbehandling	Forældre tager ansvar for deres børns opvækst og opdragelse
Støtte til konkret familiebehandling		Inddragelse af familien at finde løsninger i egen sag	Børnene trives
			Mindre ungdomskriminalitet
			Færre meget indgribende foranstaltninger

2.2 Evalueringens metode

Effekterne af brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i arbejdet med udsatte børn og familier blev dokumenteret i Familien i Centrum Års- og Slutrapport 2008 (Socialudvalget 01.04.2009). Denne evaluering viste, at metoderne var med til at skabe positive forandringer i familien, således at anbringelser kunne undgås og i stedet erstattes af mindre indgribende foranstaltninger som fx rådgivning.

Med nærværende evaluering af FamilieFokuserhedens arbejde er det således ikke målet endnu engang at dokumentere effekterne af metoderne (de langsigtede resultater). I stedet er fokus på at dokumentere, hvorvidt FamilieFokuserhedens arbejde har været med til at udbrede og fastholde brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i familie- og sagsbehandlingen i børnefamilieenhederne. Derfor fokuserer evalueringen på de aktiviteter, som FamilieFokuserheden har afholdt, på det udbytte som børnefamilieenhedernes medarbejdere har fået ud af aktiviteterne (output) samt på de kortsigtede resultater af indsatsen (jf. projektets forandringsteori). Evalueringen koncentrerer sig således om de resultater, der har med den direkte målgruppe – medarbejderne i børnefamilieenhederne – at gøre. Evalueringen følger op på to parametre: 1) aktiviteter afholdt af FamilieFokuserheden, 2) familie- og sagsbehandlingens vurdering af udbyttet af aktiviteterne.

1) Data til måling af aktiviteter afholdt af FamilieFokuserheden kommer fra enhedens medarbejders egne løbende registreringer. Der skal registreres følgende:

- type ydelse (fx kursus, supervision)
- fagligt indhold (fx SoS, Sikkerhedsplaner)
- omfang (fx 16 timer)
- tidspunkt /dato for levering
- deltagere / målgruppe (fx 5 familiebehandlere, 10 sagsbehandlere)
- geografi (hvilke socialcentre)

Disse data skal bruges til at dokumentere typen og omfanget af enhedens aktiviteter.

2) Data om familie- og sagsbehandlingens vurdering af udbyttet af aktiviteterne kommer fra en elektronisk spørgeskemaundersøgelse foretaget af MR Børn i juni 2010 blandt alle børnefamilieenhedsmedarbejdere. I spørgeskemaet bliver der bl.a. spurgt ind til hvilken form for støtte, de har modtaget af den centrale familiebehandlingsenhed, om de vurderer, at støtten har været relevant for deres arbejde, i hvor høj grad de bruger metoderne i deres arbejde og lignende. Disse data skal bruges til at vurdere, om enhedens aktiviteter har været med til at videreudvikle og understøtte brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i børnefamilieenhederne.

Spørgeskemaets svarprocent er 49 %. De enkelte børnefamilieenheders svarprocent falder mellem 38,6 % og 60,9 %. Ud af alle besvarelser er 19 % familiebehandlere, 34 % sagsbehandlere, 12 % forpostmedarbejdere, 9 % er områdechefer eller afdelingsledere, 5 % er skolesocialrådgivere, 4 % er psykologer, 3 % er administrative medarbejdere mens 15 % varetager en anden funktion i børnefamilieenheden fx børne- og ungekonsulent eller medarbejder i Den Korte Snor. 29 % af respondenterne har arbejdet på udsatte børn og ungeområdet i Københavns Kommune under 2 år, 23 % har arbejdet der 3-4 år, 13 % i 5-6 år, 8 % i 7-8 år, mens 28 % har arbejdet der 9 år eller længere.

3 Analyse

3.1 FamilieFokusenhedens aktiviteter i projektperioden

Siden starten i april 2009 har FamilieFokusenheden primært fokuseret på at understøtte og uddanne medarbejderne i børnefamilieenhederne i brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i sags- og familiebehandlingsarbejdet. Nogle af aktiviteterne har henvendt sig mod både sags- og familiebehandlingen, mens andre er specifikt målrettet enten sags- eller familiebehandlingen. Derudover har enheden også ydet støtte og sparring til andre af børnefamilieenhedernes medarbejdere såsom medarbejderne i Servicebutikker og skolesocialrådgivere

En af FamilieFokusenhedens vigtigste aktiviteter er at udbyde og afholde introduktionskurser i den løsningsfokuserede tilgang (LøFT) og Signs of Safety (SoS) for nye medarbejdere i BFCK, der ikke har deltaget i den tidligere kompetenceudvikling. Enheden har i perioden udbudt og afholdt i alt 9 introduktionskurser - minimum et pr. kvartal således, at ingen nye medarbejdere har behøvet at vente mere end 3 mdr. fra deres ansættelse, før de har kunnet deltage på et kursus. Ved overtegning af kursus har enheden oprettet ekstra introduktionshold. Der er løbende blevet orienteret om introduktionskurser i forhold til tilmelding via mails til lokalt udvalgte kontaktpersoner, afdelingsledere og områdechefer i BFCK.

90 % af de personer, der har arbejdet under 2 år på udsatte børn og ungeområdet i Københavns Kommune, og som derfor kan betragtes som ”nye medarbejdere” i den periode, projektet har kørt, beretter, at de har deltaget i FamilieFokusenhedens introduktionskurser, hvilket indikerer, at de fleste nye medarbejdere er blevet introduceret til de systemiske og løsningsfokuserede metoder. Ligeledes er der også en vis andel af de medarbejdere, der har arbejdet der længere, der har deltaget i introkurser. I alt har 50 % af samtlige respondenter deltaget i introkurser i de systemiske og løsningsfokuserede metoder. Introduktionskurserne er således med til at sikre, at viden og kompetencerne i brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder ikke forsvinder fra børnefamilieenhederne i takt med til- og fragang af personale i enhederne. Derfor er denne aktivitet en vigtig brik i fastholdelsen og forankringen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i både sags- og familiebehandlingsarbejdet i børnefamilieenhederne.

En anden vigtig brik i fastholdelsen og videreudviklingen af brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i sags- og familiebehandlingsarbejdet i børnefamilieenhederne er en løbende understøttelse af medarbejdernes kompetencer i form af kurser, supervision og sparring. Blandt andet har FamilieFokusenheden koordineret og afholdt kurser med eksterne undervisere for familiebehandlere og sagsbehandlere. I perioden er der i alt afholdt 5 kurser med sammenlagt 13 undervisningsdage med deltagelse af i alt 185 medarbejdere. De har også arrangeret faglige undervisningsdage i brugen af systemiske metoder i familiebehandling specielt for familiebehandlere og familiekonsulenter bl.a. ”Ægteskab og forældreskab – opbrud og kontinuitet” (30 deltagere), Introduktion til Narrative Samtaler for familiebehandlere og socialrådgivere (30 deltagere), Introduktionskursus og en arbejdsdag til fordybelse i ”Børn kan – Jeg kan” (50 deltagere), et 3 dages eksternt i flerfamilierapi (25 deltagere) samt ”Samtaler med børn” (50 deltagere).

Derudover har FamilieFokusenheden afholdt 1-3 møder med hver af de 8 børnefamilieenheder, hvor enhederne har kunnet konkretisere deres mål og delmål i den lokale implementering af metoderne. På baggrund af de lokale ønsker og behov har FamilieFokusenheden bidraget med at planlægge og udmønte konkrete opgaver. Fx har de på ageret som procesledere og undervisere på faglige temadage

og kompetenceudviklingsdage i de lokale børnefamilieenheder. Dette har de gjort sammenlagt over 15 dage. Og de har deltaget sammen med den enkelte børnefamilieenhed i udviklingen af, hvordan SoS kan bruges på gruppemøder til sagsdrøftelser. Dette er sket 40 gange. Derudover har de også lavet systemisk/narrativ videosparring med medarbejdere i Familiehus.

79 % af samtlige respondenter svarer, at de har fået hjælp og støtte af FamilieFokusenheden indenfor de seneste 12 mdr. Udover introduktionskurserne har 47 % deltaget på temadage og 43 % har fået SoS træning på teammøder. Denne mulighed for løbende at komme på kursus eller få træning eller sparring kan være med til at sikre at medarbejdernes viden og kompetencer ift brugen af metoderne udvides samt at deres fokus på brugen af metoderne i deres daglige arbejde i såvel sags- som familiebehandlingen fastholdes.

Udover at satse på en bred kompetenceudvikling af medarbejderne i børnefamilieenhederne har FamilieFokusenheden etableret en træningsgruppe og et netværk for særlige SoS-coaches. Det er tre udvalgte medarbejdere fra hver børnefamilieenhed, der skal være med til at understøtte implementeringen og brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i enheden ved at agere coaches for deres kollegaer i brugen af SoS-metoden i samtaler med familier, på netværksmøder og i sagsdrøftelser. FamilieFokusenheden har arrangeret at coachinggruppen i marts 2010 modtog 5 dages intensiv træning i SoS-metoden med ophavsmanden til metoden, Andrew Turnell, samt at de efterfølgende har mødtes ca. 1 gang om måneden ½ dag, hvor de har fået skypekonsultationer fra Andrew Turnell og har øvet deres coachrolle med hinanden. FamilieFokusenheden har også afholdt møder med de 3 SoS-coaches og deres afdelingsledere og evt. områdechefer, hvor det blev afklaret, hvilke mål og ønsker der er til deres coach-rolle og til medarbejdernes udvikling i brugen af SoS og LøFT.

Derudover har FamilieFokusenheden også haft fokus på ledelsen, og har derfor i løbet af 2009 afholdt et forløb bestående af undervisning, coaching og forumteater om mødeledelse og mødekultur for 25 afdelingsledere og fagkoordinatorer med eksternt underviser.

FamilieFokusenhedens støtte til medarbejderne i børnefamilieenhederne består udover den generelle kompetenceudvikling i forhold til de systemiske og løsningsfokuserede metoder i at yde hjælp og støtte til familie- og sagsbehandlere i enkeltsager ift anvendelsen af SoS og LøFT. De deltager fx fortløbende i fire konkrete familiebehandlingsforløb med lokale familiebehandlere, og har løbende ved efterspørgsel deltaget som mødeledere og sparringspartnere i konkrete samtaler mellem sagsbehandler og familie. Dette er sket 10 gange i projektperioden. FamilieFokusenheden formidler løbende tilbuddet om at få individuel sparring i forhold til anvendelsen af metoderne i konkret samarbejde med familier til områdechefer, afdelingsledere og medarbejdere i BFCK. 35 % af respondenterne svarer også, at de har modtaget rådgivning og sparring i konkrete sager (for en oversigt over hvor mange, der har modtaget forskellige former for støtte af FamilieFokusenheden, se figur 1).

I forhold til målet om at sikre den fremadrettede forankring og udvikling af familiebehandlingsarbejdet i børnefamilieenhederne i Københavns Kommune ved at FamilieFokusenheden dels skulle tilbyde undervisning, sparring og supervision for børnefamilieenhedernes medarbejdere ift den generelle familie- og sagsbehandling og dels tilbyde støtte og vejledning i enkeltsager, kan det konkluderes, at FamilieFokusenheden har levet op til denne målsætning. Således siger 79 % af medarbejderne, at de indenfor de sidste 12 mdr. har fået faglig støtte eller deltaget i undervisning el.lign. hos FamilieFokusenheden. Dermed har

FamilieFokusenhedens aktiviteter været af et sådan omfang, at det i projektperioden er nået ud til samtlige børnefamilieenheder, hvor en stor del af medarbejderne har fået faglig støtte fra enheden.

3.2 Det direkte udbytte af FamilieFokusenhedens arbejde

FamilieFokusenhedens aktiviteter skal øge medarbejdernes viden om og give dem større sikkerhed i brugen af de systemiske og løsningsfokuserede metoder i deres daglige arbejde (Figur 1). 98 % af respondenterne tilkendegiver også, at de kender til de systemiske og løsningsfokuserede metoder. Gruppen af dem, der ikke kender metoderne, skal findes blandt dem, der har været ansat i kommunen 4 år eller under. 5 % af dem, der har været ansat under 2 år kender ikke til metoderne, mens det er 2 % for dem, der har været ansat mellem to og fire år. Gruppen af dem, der har arbejdet i kommunen i mere end 4 år kender alle til metoderne. Ligeledes skal det bemærkes, at der ingen forskel er på familie- og sagsbehandlernes kendskab til metoderne. Her svarer 100 % at de kender metoderne, hvilket er interessant, da formålet med etableringen af FamilieFokusenheden var at styrke dels den generelle sagsbehandling og dels familiebehandlingen. De faggrupper, hvor nogle medarbejderne ikke kender til metoderne, er psykologer, hvor 11 % ikke kender metoderne, områdechefer/afdelingsledere, hvor 5 % ikke kender metoderne samt forpost-medarbejder, hvor 4 % ikke kender metoderne.

Billedet er dog en smule anderledes, når der spørges til kendskabet til den konkrete støtte, der gives af konsulenterne i FamilieFokusenheden (Figur 2). Her er det kun 88 % af respondenterne, der har kendskab hertil. 88 % er dog stadig en høj procentdel, og det kan således konkluderes, at FamilieFokusenhedens har formået at nå ud til en tilfredsstillende andel af medarbejdere i børnefamilieenhederne. Der er dog en forskel at spore mellem de forskellige børnefamilieenheder ift kendskabet til FamilieFokusenhedens støtte. Kendskabet spænder mellem 100 % kendskab på Vesterbro til 77 % kendskab i Brønshøj-Husum-Vanløse. De andre børnefamilieenheder falder herimellem. Kendskabet er 82 % henholdsvis i Valby og på Amager Vest, 86 % på Amager Øst, 95 % på Nørrebro, mens 97 % kender FamilieFokusenhedens støtte på City/Østerbro.

Modsat kendskabet til de systemiske og løsningsfokuserede metoder generelt fordeler kendskabet til FamilieFokusenhedens støtte sig nogenlunde ligeligt ift, hvor lang tid man har været ansat. Dog er der en lidt større andel blandt dem, der har været ansat under 2 år, der ikke kender støtten fra FamilieFokusenheden. 22 % kender ikke støtten, hvor gennemsnittet for dem, der har været ansat to år eller længere er 7,5 %. Tilsammen med det føromtalt resultat om, at der er en lille procentvis andel af dem, der har været ansat mellem nul til fire år, der ikke kender til de systemiske og løsningsfokuserede metoder, kan det indikere, at der er et behov for kontinuerligt at fokusere på at få introduceret nye medarbejdere til tilgangen og metoderne. I forhold til kendskabet hos familie- og sagsbehandlere er der modsat kendskabet til systemiske og løsningsfokuserede metoder generelt en forskel mellem de to grupper. I gennemsnit er der 12 % af sagsbehandlernes der ikke kender støtten fra FamilieFokusenheden, mens det kun er 5 % af familiebehandlernes.

Det kan således konkluderes, at der i Københavns børnefamilieenheder, er et næsten 100 % kendskab til de metoder, som FamilieFokusenheden skal udbrede og understøtte, mens kendskabet til selve det arbejde, som enheden laver, er en smule lavere. Dette skaber et godt fundament for målet om, at de systemiske og løsningsfokuserede metoder skal være et centralt element i både familie- og sagsbehandlingen i børnefamilieenhederne. Undersøgelsen peger dog på, at det fortsat er nødvendigt at fokusere indsatsen mod nye medarbejdere, hvis man ønsker at fastholde de systemiske og

løsningsfokuserede metoder som en central del af især sagsbehandlingen.

Der viser sig også et positivt billede, når medarbejderne i børnefamilieenhederne skal vurdere, hvorvidt den støtte, de har modtaget af FamilieFokusenheden, har været relevant (Figur 3). Her vurderer 95 %, at støtten i nogen eller i høj grad har været relevant (32 % i nogen grad, 63 % i høj grad). Ligeledes vurderer 86 %, at de i nogen eller høj grad har oplevet, at de har fået den hjælp, de har efterspurgt (34 % i nogen grad, 52 % i høj grad) (Figur 4), mens 89 % vurderer, at støtten i nogen eller høj grad har bidraget positivt til deres socialfaglige arbejde (42 % i nogen grad, 47 % i høj grad) (Figur 5). Disse positive tilbagemeldinger peger på, at støtten fra Familiefokusenheden har bidraget til opnåelsen af målet om at styrke vidensniveauet og skabe en større sikkerhed i brugen af metoderne i og med støtten har været relevant, efterspurgt samt har bidraget positivt til medarbejdernes arbejde. Således vil 91 % af respondenterne også anbefale kollegaer i andre forvaltninger og kommuner at anvende løsningsfokuserede metoder og arbejdsformer.

3.3 De kortsigtede resultater af FamilieFokusenhedens aktiviteter

De resultater, som man ønsker at opnå med projektet på kort sigt, er at styrke familiebehandlingen i børnefamilieenhedernes Familiehuse samt sikre, at de systemiske og løsningsfokuserede metoder bliver forankret som en central del af sagsbehandlingen, sådan at familierne altid blev inddraget i at finde løsninger i egen sag. Om disse mål er opfyldt afhænger således af, om de systemiske og løsningsfokuserede metoder bliver anvendt som en naturlig del af den daglige familie- og sagsbehandling.

Respondenterne har vurderet, hvilke positive gevinster de har fået ved at arbejde med de systemiske og løsningsfokuserede metoder i deres daglige arbejde (figur 6). 84 % vurderer, at de i nogen eller høj får større opmærksomhed på at inddrage familien og netværket i løsningen (49 % i høj grad, 35 % i nogen grad), 82 % mener, at metoderne i nogen eller høj grad fremmer deres samarbejde med kolleger (37 % i høj grad, 45 % i nogen grad), 79 % vurderer, at metoderne i nogen eller høj grad forbedrer deres samarbejde med samarbejdspartnere (31 % i høj grad, 48 % i nogen grad), 78 % mener, at de i nogen eller høj grad opnår bedre resultater i familiearbejdet (37 % i høj grad, 41 % i nogen grad), mens 74 % synes, at de i nogen eller høj grad får mere arbejdsglæde (35 % i høj grad, 39 % i nogen grad). Overordnet er det et rigtig positivt billede, der viser sig, hvor metoderne har skabt mange gode resultater. Specielt skal der ligges mærke til den høje procentvise andel, der vurderer, at metoderne giver større opmærksomhed på at inddrage familien og netværket i løsningen, hvilket var et af de kortsigtede mål for projektet. Resultaterne peger også på, at et stort antal af respondenterne vurderer, at der er positive gevinster på deres daglige arbejde ved at informere metoderne som en del af familie- og sagsbehandlingen.

Derudover er respondenterne også blevet spurgt ind til, hvor hyppigt de har brugt forskellige elementer af de løsningsfokuserede metoder i deres arbejde med familier, forældre, unge eller børn indenfor de sidste tre måneder (Figur 7). 87 % vurderer, at de ofte eller stort set altid ”spørger ind til ressourcer og færdigheder/kompetencer hos familien”. 86 % vurderer, at de ofte eller stort set altid ”giver anerkendende feedback”. 74 % vurderer, at metoderne til at ”levere en klar kontekst for samtalen/mødet” benyttes ofte eller stort set altid, mens 71 % mener, at de ofte eller stort set altid ”bruger opsummeringer”. Disse elementer, der alle bruges ofte eller stort set altid hos over 70 % af respondenterne, er således de elementer, det er lykkedes bedst at forankre i børnefamilieenhedernes daglige arbejde.

Der er også elementer, som respondenterne vurderer, at de benytter i sjældnere grad er: 54 % vurderer, at de somme tider, sjældent eller aldrig bruger Signs of Safety sammen med familien/barnet/den unge (35 % ofte eller stort set altid), 53 % vurderer, at de somme tider, sjældent eller aldrig afholder løsningsfokuserede netværksmøder (34 % ofte eller stort set altid), 48 % vurderer, at de somme tider, sjældent eller aldrig stiller skalaspørgsmål (45 % ofte eller stort set altid), mens 45 % vurderer, at de somme tider, sjældent eller aldrig bruger Signs of Safety sammen med kollegaer (48 % ofte eller stort set altid). Disse elementer benyttes derfor ofte eller stort set altid af mindre end 50 % af respondenterne. Derudover vurderer 58 %, at de ofte eller stort set altid har ”hjulp til familierne/de unge med selv at opstille klart beskrevne mål”, mens 54 % mener, at de har ”brugt systemiske spørgsmål f.eks. forandrings- og relationsspørgsmål”.

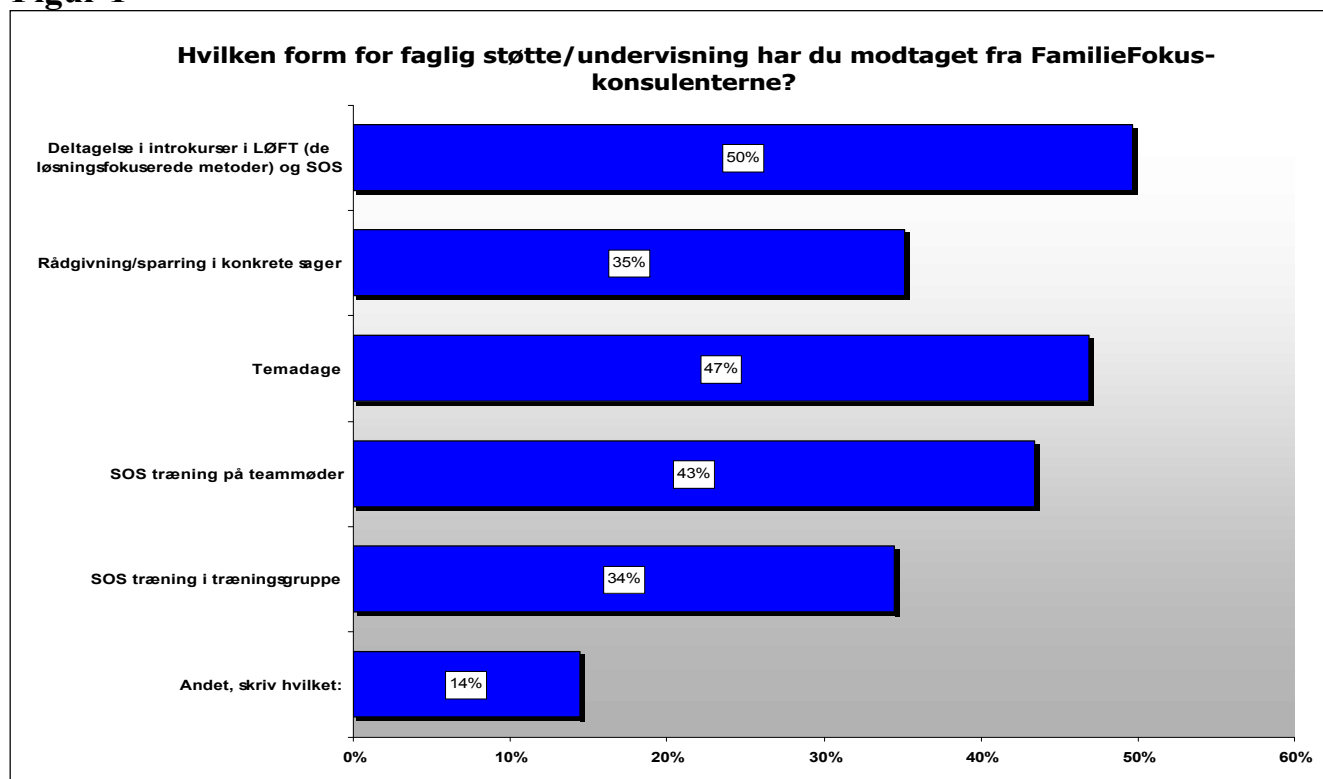
Det kan således konkluderes, at der har været mere succes med at implementere nogle elementer af de systemiske og løsningsfokuserede metoder end andre. Dog bruges de mindre benyttede elementer stadig af mellem 30 til 50 % af respondenterne ofte eller stort set altid.

Hvis respondenterne selv skal vurdere, hvorvidt de systemiske og løsningsfokuserede metoder er blevet forankret i tilstrækkelig grad i deres daglige arbejde, vurderer 65 % af respondenterne, at de gerne i højere grad end i dag vil anvende de løsningsfokuserede metoder og arbejdsformer i deres socialfaglige arbejde. 22 % vurderer, at de ikke vil, mens 13 % ikke ved, om de vil. Når 65 % af respondenterne således mener, at de gerne vil benytte metoderne i højere grad end i dag, kan det indikere, at der stadig er et stykke vej, inden metoderne er implementeret som en fast forankret del af familie- og sagsbehandlingen i børnefamilieenhederne. På den anden side indikerer resultatet også, at der fortsat er motivation og vilje blandt medarbejderne i børnefamilieenhederne til at de systemiske og løsningsfokuserede metoder fortsat skal benyttes som en central del af familie- og sagsbehandlingen. Der vil således i fremtiden være rum men også et behov for fortsat at understøtte børnefamilieenhedernes brug af metoderne i deres daglige arbejde.

Barriererne for, at medarbejderne i højere grad kan anvende de løsningsfokuserede metoder, er ifølge 60 % af respondenterne, at de mangler øvelse/praktisk erfaring, 45 % mangler tid, 22 % mangler viden/kompetencer, 18 % mangler faciliteter, 13 % mangler kollegial opbakning, 11 % mangler andet, mens 7 % mangler ledelsesopbakning. Øvelse/praktisk erfaring samt viden og kompetencer er således noget, som medarbejderne selv peger på, at det mangler. Dette peger på, at der også i fremtiden vil være behov for at understøtte implementeringen af metoderne yderligere i børnefamilieenhederne.

4 Bilag med figurer

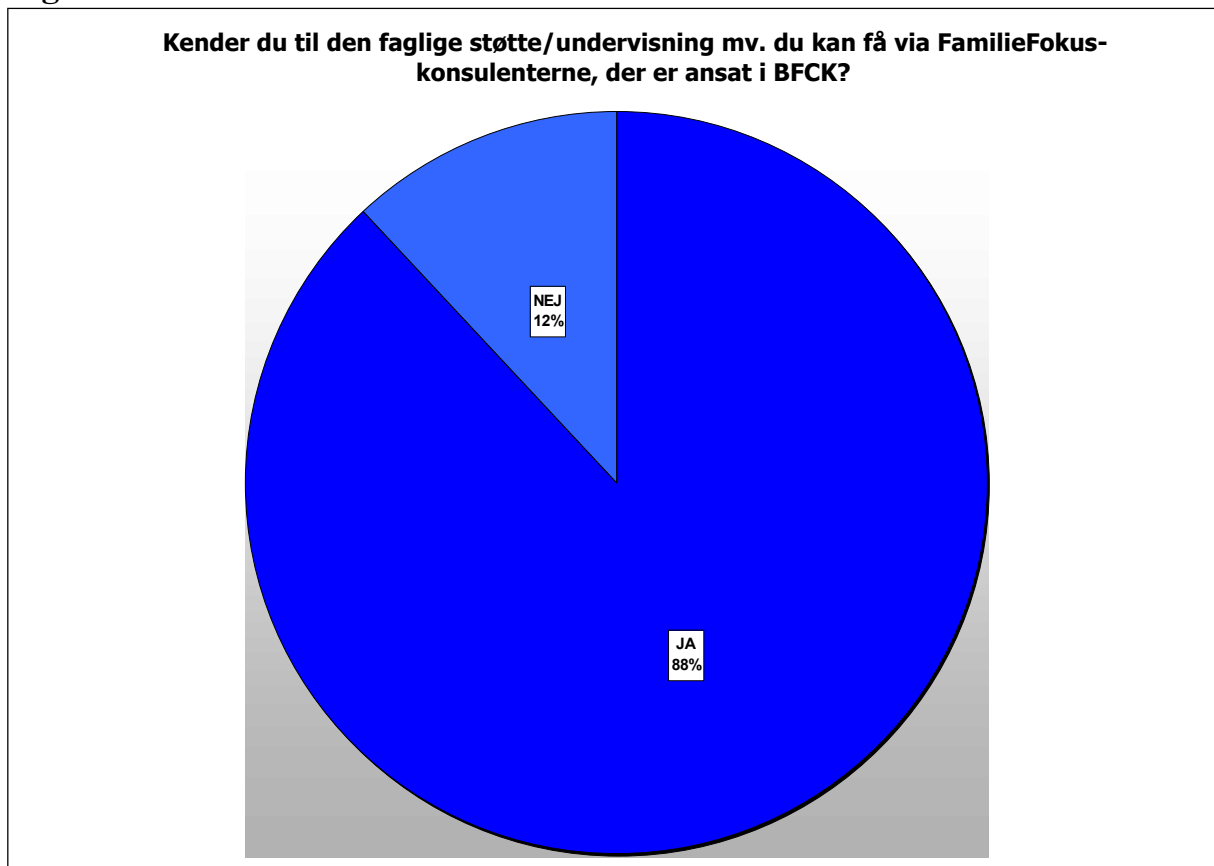
Figur 1

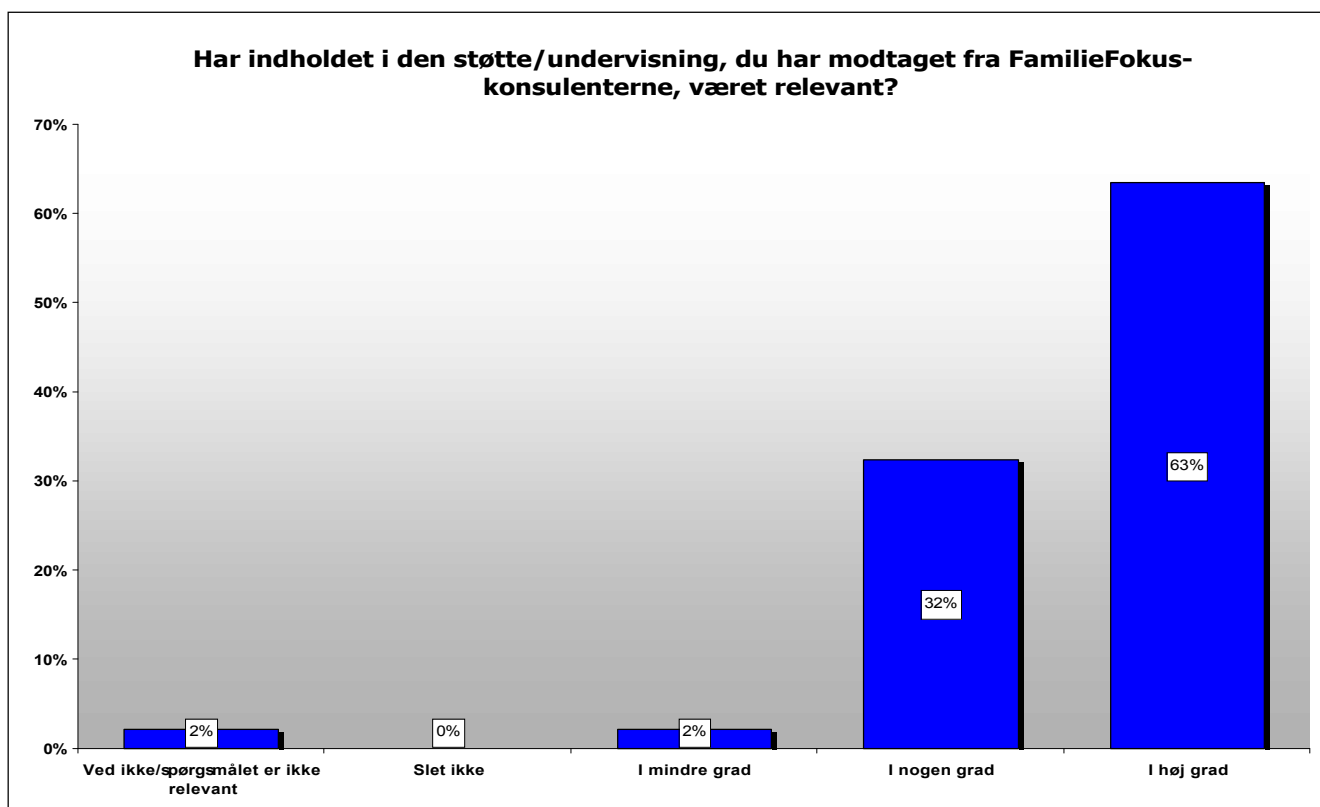
Figur 2

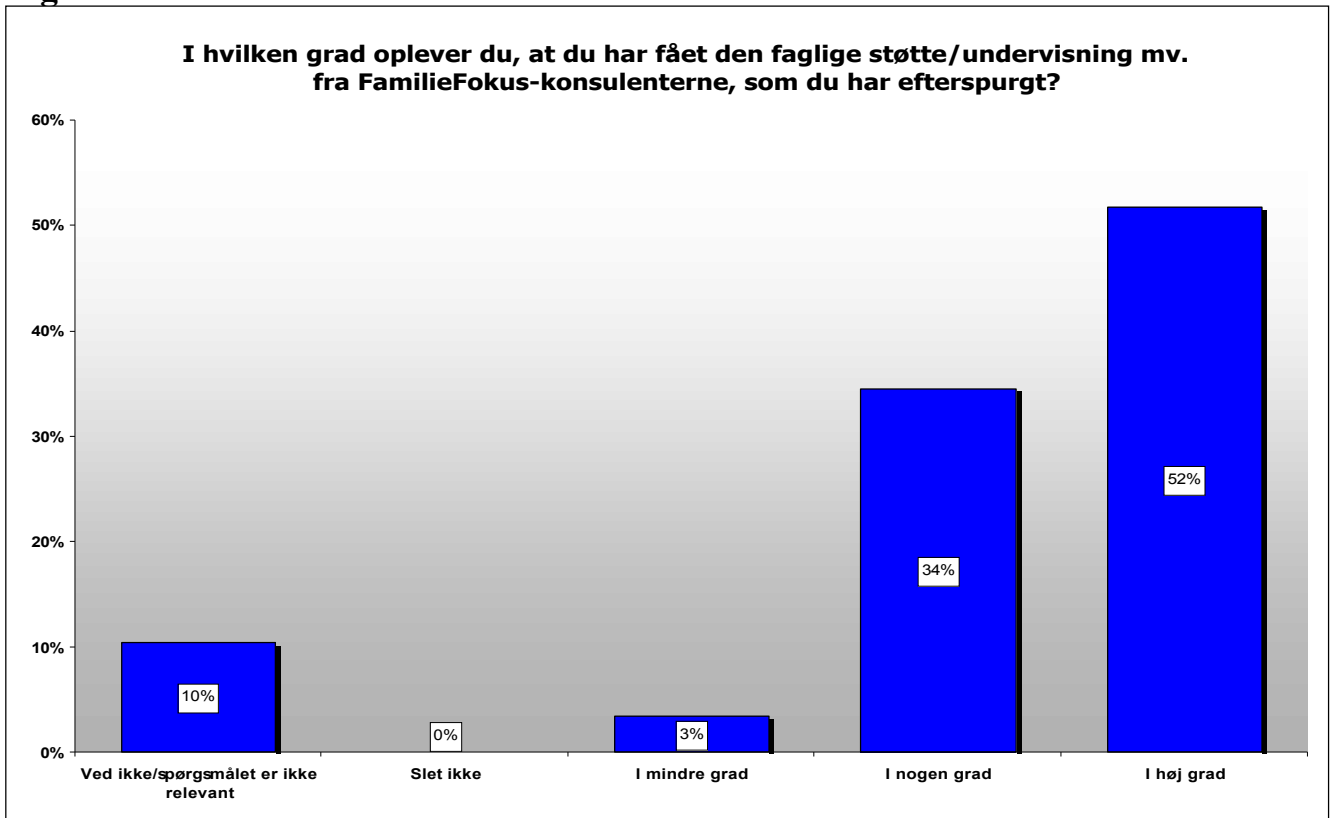
Figur 3

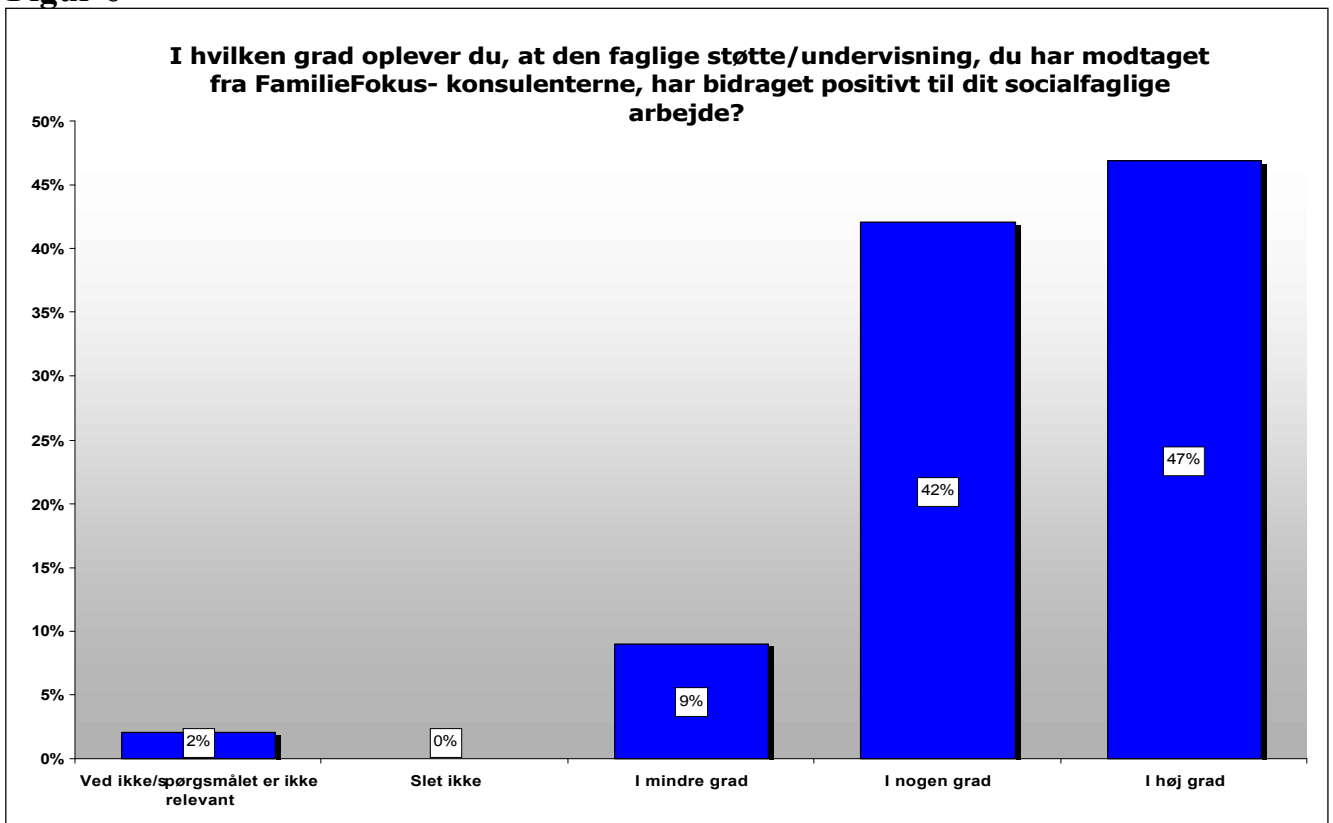
Figur 4

Figur 5

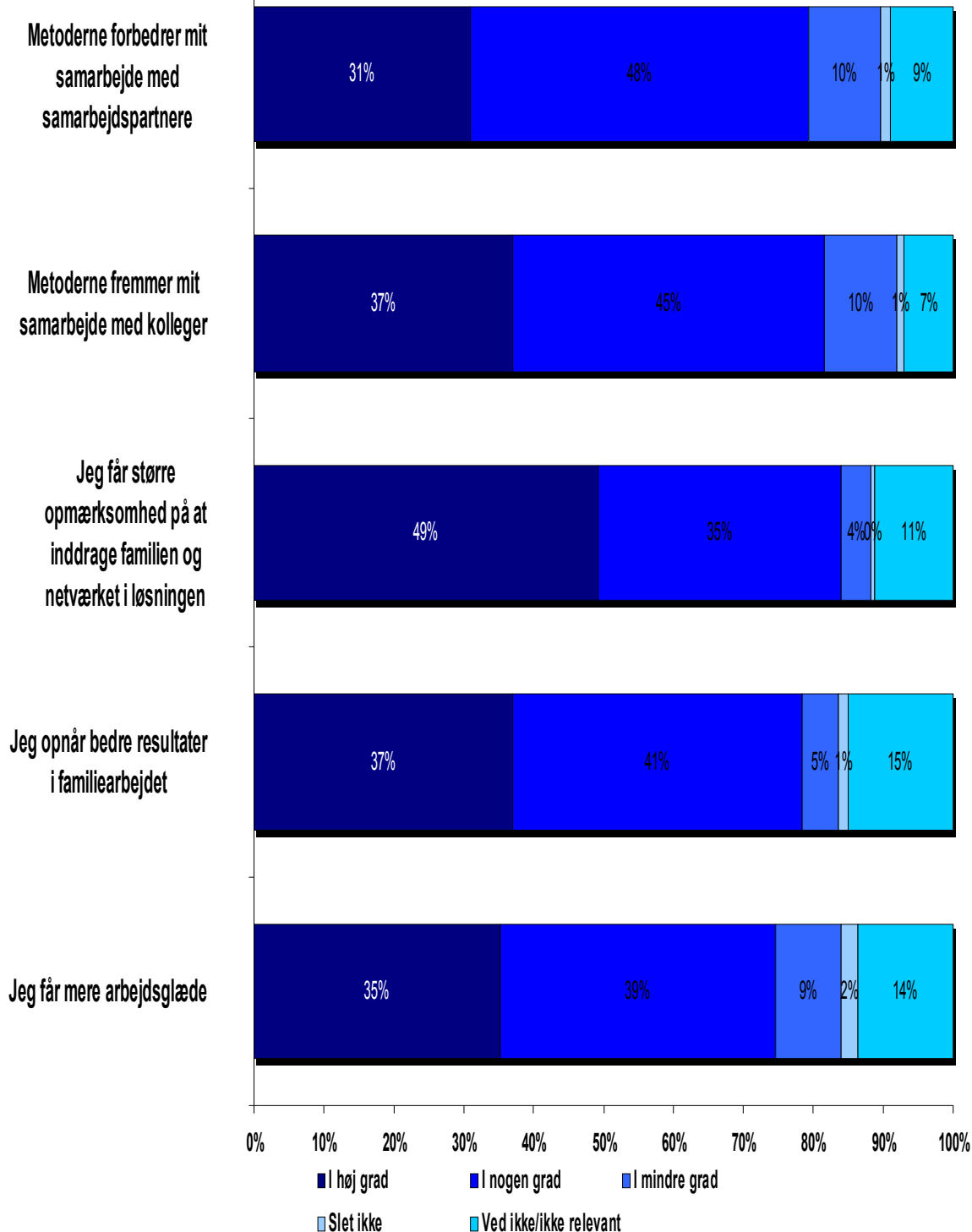

Figur 6

Figur 7

I hvilket omfang og på hvilke måder oplever du, at anvendelse af de løsningsfokuserede FamilieFokus-metoder opkvalificerer dit socialfaglige arbejde?

Figur 8

